Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων
Ο Πρόεδρος

21.11.2024

Κύριο Johan Van Overtveldt
Πρόεδρο
Επιτροπή Προϋπολογισμών
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με την κινητοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους ύστερα από αίτηση του Βελγίου — EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper (2024/0286(BUD))

Κύριε Πρόεδρε,

Στο πλαίσιο της διεξαγόμενης διαδικασίας, η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων ανέλαβε να υποβάλει γνωμοδότηση στην επιτροπή σας και αποφάσισε να διαβιβάσει την παρούσα γνωμοδότηση υπό μορφή επιστολής.

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων εξέτασε το ζήτημα κατά τη συνεδρίασή της την 21η Νοεμβρίου 2024. Κατά την εν λόγω συνεδρίαση, αποφάσισε να υποβάλει στην Επιτροπή Προϋπολογισμών, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, τη γνωμοδότηση που παρατίθεται κατωτέρω.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Li Andersson

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 19 Ιουλίου 2024 το Βέλγιο υπέβαλε την αίτηση για χρηματοδοτική συνεισφορά από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους Απολυμένους Εργαζόμενους (ΕΤΠ) σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/691 (κανονισμός για το ΕΤΠ), όσον αφορά τις απολύσεις εργαζομένων στους οικονομικούς τομείς οι οποίοι ταξινομούνται σύμφωνα με τη NACE αναθ. 2 στον κλάδο 17 (Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων) και στον κλάδο 28 (Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού) στην περιφέρεια επιπέδου NUTS 2 Provincie Limburg (BE22) στο Βέλγιο·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Βέλγιο υπέβαλε την αίτηση βάσει των κριτηρίων παρέμβασης που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού ΕΤΠ, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται η παύση της δραστηριότητας τουλάχιστον 200 εργαζομένων που απολύονται, εντός περιόδου αναφοράς τεσσάρων μηνών (σε αυτή την περίπτωση από 31 Δεκεμβρίου 2023 έως 30 Απριλίου 2024) σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο ή σε διαφορετικούς οικονομικούς τομείς που ορίζονται στο επίπεδο της NACE αναθ. 2, και οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην ίδια περιφέρεια επιπέδου NUTS 2 σε ένα κράτος μέλος· λαμβάνοντας υπόψη ότι, αφού η Επιτροπή εξέτασε την εν λόγω αίτηση, κατέληξε στο συμπέρασμα, σύμφωνα με όλες τις εφαρμοστέες διατάξεις του κανονισμού ΕΤΠ, ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνεισφοράς από το ΕΤΠ·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αίτηση αφορά 681 απολυμένους εργαζομένους (επιλέξιμους δικαιούχους) των οποίων η δραστηριότητα έχει παύσει στους οικονομικούς τομείς που αναφέρονται ανωτέρω·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 5 Νοεμβρίου 2024, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης για την κινητοποίηση του ΕΤΠ υπέρ του Βελγίου, για να στηρίξει την επανένταξη στην αγορά εργασίας 632 ενδιαφερόμενων δικαιούχων·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα γεγονότα που οδήγησαν στις απολύσεις στον τομέα του χαρτιού αποτελούν απόφαση του ομίλου Sappi (Sappi) να σταματήσει την παραγωγή στο Lanaken και να κλείσει το εργοστάσιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κύρια αιτία για αυτό είναι η μείωση της ζήτησης για προϊόντα γραφικής ύλης που προκύπτει από την αυξημένη ψηφιοποίηση και την επακόλουθη αυξανόμενη πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας επιχρισμένου χαρτιού χωρίς ξύλο (σε 15 χρόνια, η παραγωγική ικανότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας επιχρισμένου χαρτιού χωρίς ξύλο μειώθηκε κατά 50 %, σε 4,6 εκατομμύρια τόνους το 2023)· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό είχε ως αποτέλεσμα 567 απολύσεις·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των διαθέσιμων θέσεων εργασίας στη βιομηχανία του Limburg μειώθηκε το 2023 κατά 15 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα γεγονότα που οδήγησαν στις απολύσεις στον τομέα των μηχανημάτων είναι η απόφαση της Purmo Group Belgium NV (Purmo) να σταματήσει την παραγωγή θερμαντικών σωμάτων πάνελ 50 mm στο εργοστάσιό της στο Zonhoven και να κλείσει τη σχετική γραμμή παραγωγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο λόγος διακοπής της παραγωγής είναι η απότομη μείωση της ζήτησης για θερμαντικά σώματα πάνελ στην ΕΕ, η οποία σχετίζεται με την αυξανόμενη ζήτηση για εναλλακτικά

συστήματα θέρμανσης, όπως αντλίες θερμότητας και συστήματα χαμηλής θερμοκρασίας, ως αποτέλεσμα της αύξησης των τιμών του φυσικού αερίου λόγω του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και των αλυσιδωτών επιπτώσεων στις καταναλωτικές δαπάνες, καθώς και της απαλλαγής των κτιρίων και της βιομηχανίας από τις ανθρακούχες εκπομπές, προκειμένου να μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό είχε ως αποτέλεσμα 114 απολύσεις·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι απολυμένοι εργαζόμενοι συγκεντρώνονται στο Lanaken (83 %) και στο Zonhoven (27 %), οπότε η επαρχία του Limburg στη Φλάνδρα είναι η περιοχή που πλήττεται περισσότερο από τις απολύσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγορές εργασίας των Lanaken και Zonhoven βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σε σύγκριση με το Limburg στο σύνολό του ή με τη Φλάνδρα· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσοστό του ενεργού πληθυσμού προς τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας είναι 49 % στο Lanaken και 55 % στο Zonhoven, δηλαδή μεταξύ 19 και 13 εκατοστιαίων μονάδων χαμηλότερο από ό,τι στο Limburg (68 %) και μεταξύ 24 και 18 εκατοστιαίων μονάδων χαμηλότερο από ό,τι στη Φλάνδρα (73 %)· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναλογία των ατόμων που αναζητούν εργασία προς τις κενές θέσεις εργασίας στο Lanaken και τη γύρω περιοχή (Maasland) είναι 4,5 (περίπου το διπλάσιο της αναλογίας στη Φλάνδρα)· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αγορά εργασίας του Maasland επηρεάστηκε επίσης αρνητικά από τις αναδιαρθρώσεις στην Ολλανδία, όπου η ολλανδική αυτοκινητοβιομηχανία VDL ανέφερε απώλεια περίπου 2 000 θέσεων εργασίας από την 1η Μαρτίου 2024 στο εργοστάσιό της στο Born, εκ των οποίων οι 700 ήταν διασυνοριακοί εργαζόμενοι που ζούσαν στο Maasland·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Βέλγιο ανέφερε ότι η συντονισμένη δέσμη εξατομικευμένων υπηρεσιών καταρτίστηκε σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΤΠ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι οργανώσεις εργοδοτών συμμετέχουν σε δραστηριότητες της δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης στη Φλάνδρα (VDAB) σε όλα τα επίπεδα·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΤΠ δεν υπερβαίνει το ανώτατο ετήσιο ποσό των 30 εκατομμυρίων EUR (σε τιμές 2018), όπως ορίζει το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027·

για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Προϋπολογισμών, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. υπενθυμίζει ότι στόχος του ΕΤΠ είναι η επίδειξη αλληλεγγύης και η παροχή στήριξης στους δικαιούχους· θεωρεί ότι οι χρηματοδοτικές συνεισφορές του ΕΤΠ θα πρέπει να αφορούν κυρίως ενεργητικά μέτρα πολιτικής για την αγορά εργασίας και εξατομικευμένες υπηρεσίες που να αποσκοπούν στην ταχεία επανένταξη των δικαιούχων σε αξιοπρεπή και διατηρήσιμη απασχόληση, είτε εντός είτε εκτός του αρχικού κλάδου δραστηριότητάς τους· τονίζει τη σημασία της προετοιμασίας και της υποστήριξης των εργαζομένων για την επειγόντως αναγκαία πράσινη και ψηφιακή μετάβαση της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας· επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο αυτό, τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η Ένωση, μεταξύ άλλων, μέσω του ΕΤΠ,

στη χρηματοδότηση των αναγκαίων προσόντων για τη δίκαιη μετάβαση σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία·

2. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού ΕΤΠ και ότι το Βέλγιο δικαιούται, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, να λάβει τη ζητούμενη χρηματοδοτική συνεισφορά ύψους 704 135 EUR, η οποία αντιστοιχεί στο 60 % των συνολικών δαπανών ύψους 1 173 559 EUR (στις οποίες περιλαμβάνονται δαπάνες για εξατομικευμένες υπηρεσίες ύψους 1 126 559 EUR και δαπάνες για δραστηριότητες προετοιμασίας, διαχείρισης, ενημέρωσης και δημοσιότητας, ελέγχου και υποβολής εκθέσεων ύψους 47 000 EUR)· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΤΠ, το Βέλγιο δικαιούται μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης 85 % του συνολικού κόστους·

3. σημειώνει το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις που προέβησαν σε απολύσεις τήρησαν τη βελγική νομοθεσία περί ομαδικών απολύσεων, η οποία θεσπίζει υποχρεωτική διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης με τους εκπροσώπους των εργαζομένων· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το Βέλγιο ανέφερε ότι οι πρώτες ενημερωτικές συναντήσεις για τους εργαζομένους ξεκίνησαν στις 26 Δεκεμβρίου 2023, ότι οι μονάδες απασχόλησης ακολούθησαν αμέσως μετά τις απολύσεις και ότι, ήδη στις 13 Μαρτίου 2024, η VDAB διοργάνωσε ημερίδα απασχόλησης στο Lanaken για τους πρώην εργαζομένους της Sappi και της Purmo, με τη συμμετοχή περίπου 20 επιχειρήσεων·

4. σημειώνει το προφίλ των απολυμένων εργαζομένων, το ένα τρίτο των οποίων είναι ηλικίας 55 ετών και άνω και το 30 % έχει χαμηλή εκπαίδευση, και θεωρεί ότι, σε συνδυασμό με την πτωτική τάση των κενών θέσεων εργασίας και τη γεωγραφική κατανομή, οι εργαζόμενοι θα χρειαστούν πρόσθετη εξατομικευμένη στήριξη για να μπορέσουν να επιτύχουν τη μετάβαση στην απασχόληση·

5. τονίζει ότι το Βέλγιο επιβεβαίωσε ότι τα μέτρα που υποστηρίζονται από το ΕΤΠ δεν θα λάβουν χρηματοδοτική συνεισφορά από άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης·

6. σημειώνει ότι οι εξατομικευμένες υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν στους εργαζομένους συνίστανται στα ακόλουθα μέτρα: α) σύμβουλο κοινωνικής παρέμβασης (SIA), β) συμβουλευτική καθοδήγηση και επαγγελματικό προσανατολισμό, γ) ενεργό υποστήριξη για την αναζήτηση εργασίας, δ) κατάρτιση, επανακατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση και ε) κατάρτιση στον χώρο εργασίας· δεδομένης της ηλικίας και του εκπαιδευτικού προφίλ των ενδιαφερόμενων δικαιούχων, τονίζει ότι οι ειδικές ανάγκες αυτών των ομάδων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών·

7. τονίζει ειδικότερα τη σημασία του άρθρου 7 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΤΠ, το οποίο απαιτεί τη συντονισμένη δέσμη μέτρων για την πρόβλεψη των μελλοντικών προοπτικών της αγοράς εργασίας και των απαιτούμενων δεξιοτήτων, οι οποίες είναι συμβατές με τη στροφή προς μια αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και βιώσιμη οικονομία και με ιδιαίτερη έμφαση στη διάδοση των δεξιοτήτων που απαιτούνται στην ψηφιακή βιομηχανική εποχή· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η συνήθης στήριξη της VDAB προς τους απολυμένους εργαζομένους περιλαμβάνει ψηφιακά εργαλεία και κατάρτιση σε ψηφιακές δεξιότητες, καθώς και δεξιότητες που

απαιτούνται σε μια αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων οικονομία·

8. υπενθυμίζει τη δυνατότητα θέσπισης ειδικών χρονικά περιορισμένων μέτρων στο πλαίσιο της συντονισμένης δέσμης μέτρων, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της καταβολής επιδομάτων τέκνου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού ΕΤΠ, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ατόμων που αναζητούν εργασία στις προτεινόμενες δραστηριότητες.